१८७

आग्नेयो वत्सः। अग्निः। गायत्री।

प्राग्नये वाचमीरय वृषभाय क्षितीनाम्। स नः पर्षदति द्विषः॥ १०.१८७.०१

अग्नये- सर्वभूतहितक्रतवे। क्षितीनाम्- भूमिकानाम्। वृषभाय- स्वामिने। वाचम्- मन्त्रम्। ईरय- प्रेरय। सः। नः- अस्मान्। द्विषः- द्वेषभावनातः। अति पर्षत्- पारयतु॥१॥

यः परस्याः परावतस्तिरो धन्वातिरोचते। स नः पर्षदति द्विषः॥ १०.१८७.०२

यः। परस्याः परावतः- परात्परात्। धन्व- शुष्कभावनम्। तिरः- तिरस्कृत्य। अतिरोचते- अतीव प्रकाशते। स नः पर्षदति द्विषः॥२॥

यो रक्षांसि निजूर्वति वृषा शुक्रेण शोचिषा। स नः पर्षदति द्विषः॥ १०.१८७.०३

यः। वृषा- वर्षकः। शुक्रेण- शुभ्रेण। शोचिषा- प्रकाशेन। रक्षांसि- स्वार्थैकपराणि भावनानि। निजूर्वति- हिनस्ति। स नः पर्षदति द्विषः॥३॥

यो विश्वाभि विपश्यति भुवना सं च पश्यति। स नः पर्षदति द्विषः॥ १०.१८७.०४

यः। विश्वा- सर्वाणि। भुवना- भुवनानि। विपश्यते- विशेषेण पश्यति। भुवनेषु यद्यत्तत्त्वमस्ति तत्सर्वं विभज्य पश्यतीति भावः। सं च पश्यति- सम्यक् च पश्यति। सर्वाणि क्रमेण संयोज्यापि पश्यतीति भावः। स नः पर्षदति द्विषः॥४॥

यो अस्य पारे रजसः शुक्रो अग्निरजायत। स नः पर्षदति द्विषः॥ १०.१८७.०५

यः। अस्य- एतस्य। रजसः- अन्तरिक्षस्य प्राणमयकोशस्य। पारे। विज्ञानमयकोशे। शुक्रः- ज्योतिष्मान्। अग्निः- क्रतुः। अजायत- प्रादुर्भूतः। स नः पर्षदति द्विषः॥५॥

Dr. Ranganji